

Upravljanje rakom /tretman karcinoma

'Najbolji pristupi i intervencije' ('Best buys') i druge preporučene intervencije

WHO/NMH/NVI/17.9

© WHO 2017.

'Najbolji pristupi': učinkovite intervencije uz analizu isplativosti (cost effectiveness analysis CEA) ≤ I \$ 100 po DALY u skrenutih u

LMICs*

- Cijepljenje protiv humanog papiloma virusa HPV (2 doze) za djevojke od 9-13 godina
- Prevencija raka vrata maternice kroz screening žena u dobi od 30-49, bilo kroz:
 - ✓ Vizualni pregled s octenom kiselinom povezan s pravodobnim liječenjem prekanceroznih lezija¹
 - ✓ Papa test (cervikalna citologija) svake 3-5 godina povezano s pravodobnim liječenjem prekanceroznih lezija²
 - ✓ Test humanog papiloma virusa svakih 5 godina povezan s pravodobnim liječenjem prekanceroznih lezija³

Učinkovite intervencije s CEA > 100 \$ po DALY-u skrenutih u LMIC-u

- Pregledi mamografijom (jednom svake 2 godine za žene u dobi od 50-69 godina) povezano s pravodobnom dijagnozom i liječenjem raka dojke³
- Liječenje raka debelog crijeva stadija I i II s hirurškom zahvatom +/- kemoterapija i radioterapija
- Liječenje raka vrata maternice I i II bilo s hirurškom intervencijom, ili radioterapijom +/- kemoterapija
- Liječenje raka dojke stadija I i II s hirurškim zahvatom +/- sustavnom terapijom.
- Osnovna palijativna skrb za rak: kućno liječenje i bolnička zaštita s multidisciplinarnim timom i pristup opijatima i esencijalnim medicinskim lijekovima⁴

Ostale preporučene intervencije iz WHO smjernica (CEA nije dostupno)

- Prevencija raka jetre kroz imunizaciju protiv Hepatitisa-B
- Oralni screening karcinoma unutar visoko-rizičnih skupina povezan s pravodobnim liječenjem (na primjer, korisnici duhana, osobe koje žvaću muškatne oraščice /betel-nut)
- Pregled populacije na rak debelog crijeva, uključujući i fekalne okultne krvne pretrage, prema potrebi, u dobi od 50 + godina, povezane s pravodobnim liječenjem

Osvježeni popis WHO alata i resursa za svaki cilj možete naći na <http://www.who.int/nmh/ncd-tools/en>
Prevod i prilagodba ZZJZFBiH, odjel promocije i medicinske edukacije

Nefunkcionalna razmatranja

¹ Vizualna kontrola s octenom kiselinom je izvediv u sredinama sa ograničenim resursima, uključujući i ne medicinske zdravstvene radnike

² Pap test razmaza zahtijeva citopatološku sposobnost

³ Zahtijeva sustave za organizirani probir populacije uz kontrolu kvalitete

⁴ Zahtijeva pristup kontroliranim lijekovima za ublažavanje boli